

Update ecologische quickscan Uithoornlijn

03 augustus 2017
Projectnummer 170007
Rapportnummer 170007.3

Dactylis
Ecologisch onderzoek & educatie

Colofon

Titel: Update ecologische quickscan Uithoornlijn
Projectnummer: 170007
Rapportnummer: 170007.3
Status: Definitief

Datum: 03 augustus 2017
Auteur(s): M.C.E. Droog en S. van Meijeren
Kaartverwerking: M.C.E. Droog
Veldwerk: M.C.E. Droog

Foto voorpagina: M.C.E. Droog

Dit project is aangenomen en uitgevoerd door:

Dactylis V.O.F.
Vechtplantsoen 12
3554 TB, Utrecht

T: +31619645176
E: info@dactylis.nl
I: www.dactylis.nl

© Dactylis (2017)

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt mits onder vermelding van de bron:

M.C.E. Droog en S. van Meijeren (2017). Update Ecologische quickscan Uithoornlijn. Rapport 170007.3. Dactylis, Utrecht.

Inhoud

Aanleiding	3
Projectomschrijving	4
Toetsingskader	7
Methodes	8
Bureaustudie	8
Veldonderzoek	8
Resultaat	9
Natura 2000	9
Natuurnetwerk Nederland	9
Planten	10
Vogels	10
Zoogdieren	12
Reptielen	13
Amfibieën	13
Vissen	14
Ongewervelden	14
Ecologische verbindingszone	14
Conclusie	17
Bronnen	18
Bijlage 1	19
Uithoornlijn Quickscan ecologie - Movares	
Bijlage 2	
Waarnemingen NDFF	
Bijlage 3	
Waarnemingen tijdens veldbezoek	
Bijlage 4	
Inventarisatie-onderzoek ringslang	

Aanleiding

Context

De Vervoerregio Amsterdam treft voorbereidingen voor de aanleg van een (vanuit Amsterdam verlengde) tramverbinding tussen Amstelveen en Uithoorn, de Uithoornlijn genaamd. In 2015 is hiervoor door Movares een ecologische quick scan uitgevoerd, om te bepalen of er mogelijk beschermde natuurwaarden in het geding zijn, waarbij enerzijds is gekeken naar de (onder de Flora- en faunawet (FFW)) beschermde soorten en anderzijds naar (onder de Natuurbeschermingswet 1998 (NBW98) en Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) beschermde gebieden. De conclusie van de quickscan met betrekking tot beschermde gebieden is dat negatieve effecten zijn uitgesloten voor zowel de NBW98 als de EHS. Met betrekking tot de beschermde soorten dient ontheffing te worden aangevraagd voor bittervoorn en kleine modderkruiper (voor kleine modderkruiper kan ook volgens een gedragscode worden gewerkt). De aanwezigheid van de soort ringslang is niet uit te sluiten, hiervoor wordt nader onderzoek verricht. Tot slot zijn een aantal maatregelen noodzakelijk om effecten op beschermde soorten te voorkomen.

Doel

Sinds 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming (WNB) van kracht. In dit kader is ook een nieuwe quick scan vereist, die toetst aan deze nieuwe wet. Dactylis heeft opdracht gekregen tot het uitvoeren van een nieuwe quick scan voor de toetsing van de ruimtelijke ontwikkelingsplannen van de Uithoornlijn aan de WNB. Een deel van de bevindingen in de oude quickscan van Movares zijn ook onder de WNB van toepassing. Deze gegevens en uitkomsten worden dan ook als uitgangspunt gebruikt voor het opstellen van de nieuwe quickscan.

Aanvullend wordt gekeken naar de invloed van de geplande ontwikkeling op de ecologische verbindingzone die de gemeente Uithoorn in het vigerende bestemmingsplan aan een deel van het plangebied heeft toegekend. Deze ecologische verbindingzone maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) maar is door de gemeente als belangrijke natuurwaarde benoemd. Er wordt kwalitatief beoordeeld welke effecten mogen worden verwacht op deze ecologische verbindingzone.

Projectomschrijving

Locatiebeschrijving

De beschrijving van het plangebied en de activiteiten is deels overgenomen uit de quick scan van Movares (Movares, 2015).

Het studiegebied loopt van de oude spoordijk ter hoogte van de J.C. van Hattumweg in Amstelveen, tot aan de toekomstig halte dorpscentrum bij de Stationsstraat te Uithoorn. De situering van de Uithoornlijn is globaal weergegeven in afbeelding 1 en 2. In afbeelding 1 zijn ook de toekomstige halteplaatsen aangegeven. Dit betreft:

1. Aan de Zoom, ten noorden van de kruising;
2. Busstation;
3. Dorpscentrum nabij de Stationsstraat.

Het tracé van de lijn volgt de bestaande dijklichamen, waarop in het verleden de Haarlemmermeerspoorlijn reed. Tussen de Westwijk en even ten noorden van de kruising met de N201 is de nieuwe situering vlak naast het dijklichaam aan de oostzijde, ten zuiden hiervan is de situering óp het dijklichaam. Vanaf de bocht ten zuiden van de toekomstige halte Aan de Zoom wordt gebruik gemaakt van de bestaande busbaan tot aan het toekomstige halte Dorpscentrum.

Afbeelding 1. Overzichtskaat van het tracé met de geplande haltes

Afbeelding 2. Begrenzing van het plangebied

Tussen de noordelijke grens van het plangebied en de kruising met de N201 bestaat het plangebied uit een dijklichaam met gras en enkele solitaire bomen. De omgeving kenmerkt zich hier door een agrarisch landschap. Aan weerszijden van de dijk bevindt zich een smalle watergang (zie afbeelding 3). Ten zuiden van de N201 is de oude spoordijk begroeid met gras, struweel en bomen en heeft het een parkachtig karakter. De dijk wordt recreatief gebruikt door de omwonenden, met name als uitlaatplaats voor honden. Aan weerszijden van de dijk bevindt zich een watergang (zie afbeelding 4). Vanaf de bocht ten zuiden van de toekomstige halte Aan de Zoom bevindt zich een bestaande busbaan tot aan het toekomstige halte Dorpscentrum. De busbaan wordt grotendeels aan één- of weerszijden omgeven door een geluidswal (zie afbeelding 5).

Het plangebied van de trambaan is zeer smal en afgebakend, waardoor waarnemingen snel binnen het plangebied snel te beperkt zijn. Daarom is de plangrens zo gekozen dat er een voldoende groot gebied is onderzocht op beschermde soorten. Voor de aanleg van de tramlijn kan er aan de volgende werkzaamheden worden gedacht:

- kappen van bomen. Dit geldt met name voor het tracédeel tussen de kruising met de N201 en de bestaande busbaan
- verwijderen van struweel en ruigtes langs beide zijden van de dijk;
- afgraven van top laag;
- aanleggen duikers en passages watergangen;
- aanbrengen van infrastructuur.

Er staat geen bebouwing binnen het plangebied dat moeten worden gesloopt. Er wordt waarschijnlijk in (de oevers van) de aanwezige watergangen gewerkt. Het is op dit moment nog niet bekend wanneer de activiteiten exact gaan plaatsvinden.

Afbeelding 3. Het plangebied aan de rand van Amstelveen. Op de oude spoordijk bevinden zich enkele solitaire bomen en aan weerszijde is een smalle watergang aanwezig.

Afbeelding 4. Het plangebied ten zuiden van de N201, gezien vanaf de overzijde van het water. De voormalige spoordijk is begroeid met struweel en enkele bomen. De route wordt veel bewandeld en er worden honden uitgelaten.

Afbeelding 5. Overzichtsfoto van de verhoogd in het landschap gelegen busbaan met geluidswal.

Toetsingskader

Wet Natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (WNB) regelt de bescherming van planten, dieren en natuurgebieden in Nederland. De Wet natuurbescherming is per 1 januari 2017 in werking getreden en vervangt de voormalige Flora- en faunawet (FFW), de Boswet de Natuurbeschermingswet 1998 (NBW-1998). Een belangrijke verandering is onder andere dat de provincie nu bevoegd gezag is.

De Wet natuurbescherming gaat uit van een 'nee-tenzij' principe, wat inhoudt dat schade toebrengen aan beschermde soorten niet is toegestaan, tenzij er aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Ongeveer 250 dieren- en plantensoorten zijn door de overheid aangewezen als beschermd. Sommige daarvan genoten al bescherming onder de Flora- en faunawet, sommige zijn nieuw beschermde soorten en een aantal voorheen beschermde soorten hebben nu geen beschermde status meer. Wel bestaan er nog steeds nationaal beschermde soorten naast de soorten die Europese bescherming genieten onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. De provincie kan aanvullende beschermde soorten aan de lijst toevoegen, specifiek voor haar gebied. Naast bovenstaande voorwaarden geldt er voor alle in Nederland voorkomende plant- en diersoorten de zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat tijdens het menselijk handelen rekening wordt gehouden met alle plant- en diersoorten en er zo min mogelijk schade wordt toegebracht aan de plant- en diersoorten.

De bescherming van de Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten, die voorheen was vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998, blijft onveranderd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS), valt niet onder de Wet natuurbescherming. De NNN valt namelijk niet onder natuurwetgeving maar onder provinciaal beleid voor ruimtelijke ordening. In deze quickscan behandelen we de NNN voor de volledigheid echter wel.

Ecologische verbindingszone

De gemeente Uithoorn heeft binnen het bestemmingsplan Legmeer-west (vastgesteld op 24-09-2015, zie www.ruimtelijkeplannen.nl) de waarde natuur toegekend aan een deel van het plangebied, te weten de oude spoordijk die van noord naar zuid door de woonwijk Legmeer loopt. Deze zone vormt volgens de gemeente een belangrijke natuurwaarde omdat ze dienst doet als ecologische verbindingszone. Deze zone wordt in de huidige situatie doorkruist door een weg in het verlengde van de straat Aan de Zoom. In de bestaande situatie is door de gemeente onder andere een duiker en een ecotunnel geplaatst om deze doorkruising passeerbaar te maken voor vissen, amfibieën en zoogdieren (waaronder vleermuizen).

De toegekende natuurwaarde is een gemeentelijke bepaling en valt niet onder de WNB. De bepaling maakt ook geen onderdeel uit van het NNN. Dit betekent dat het aan de gemeente zelf is om beslissen hoe om te gaan met eventueel effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op de benoemde natuurwaarden.

Methodes

Bureaustudie

Om een eerste beeld te krijgen welke flora en fauna in en om het plangebied voorkomen is een soortlijst vanuit de Nederlandse Databank Flora en Fauna (NDFF) gehaald op 13-04-2017 (met waarnemingen van 2007 tot en met 2017). Deze databank bevat gegevens vanuit professionele inventarisaties die door heel Nederland worden uitgevoerd onder de vlag van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM). Het NEM is een samenwerkingsverband van overheidsorganisaties voor de monitoring van de natuur in Nederland. Verder worden voor de NDFF-gegevens gehaald uit waarnemingssites als waarneming.nl en telmee.nl. Hier kunnen amateurwaarnemers hun waarnemingen invoeren. Alleen gevalideerde waarnemingen worden ingevoerd in de NDFF. De resultaten uit de NDFF worden weergegeven in bijlage 3. In aanvulling op de NDFF-gegevens is gebruik gemaakt van de informatie uit de quick scan van Movares en de destijds geraadpleegde bronnen. Hierbij houden we in gedachte dat de beschermdesoortenlijst verschillend is (namelijk de onder de Flora- en faunawet beschermde soorten, en niet de onder de Wet Natuurbescherming beschermde soorten) en dat de geraadpleegde gegevens van een grover schaalniveau (5 km-hok) zijn dan de NDFF-uitdraai van 13-04-2017, en daardoor minder nauwkeurig.

Aanvullend op de beschermde soorten is in de bureaustudie gekeken naar de beschermde gebieden. De Natura-2000-gebieden zijn sinds de quickscan van Movares niet aangepast. De begrenzing van de NNN is doorgaans veranderlijker, daarom is middels de online Planviewer van de Provincie Noord-Holland (d.d. 13 april 2017) gecontroleerd waar zich in de directe omgeving NNN-gebieden bevinden.

Tot slot is met behulp van de kaartviewer op www.ruimtelijkeplannen.nl de vastgestelde begrenzing afgeleid (d.d. 27 juli 2017) van de door de gemeente benoemde ecologische verbindingszone.

Veldonderzoek

Het veldonderzoek is uitgevoerd op 14 april 2017 (voor het vervolgonderzoek naar ringslang is het plangebied bovendien meerdere keren bezocht). Ten tijde van het veldonderzoek was het bewolkt en droog weer met een temperatuur van rond de 12 graden, bij een matige zuidwestenwind. Bij dit veldonderzoek is gekeken naar de aanwezige soorten in en rondom het plangebied. Hierbij is extra aandacht gegeven aan de soorten die volgens de bureaustudie in en om het plangebied voorkomen. Daarnaast is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied als habitat voor beschermde soorten, waarbij extra aandacht is gevestigd op het aanwezige struweel en de bomen.

Resultaten

Bijlage 3 geeft de soorten weer die volgens de Nationale Databank Flora en Fauna in of nabij het plangebied voorkomen. Hieronder worden per soortsgroep de bevindingen behandeld.

Natura 2000

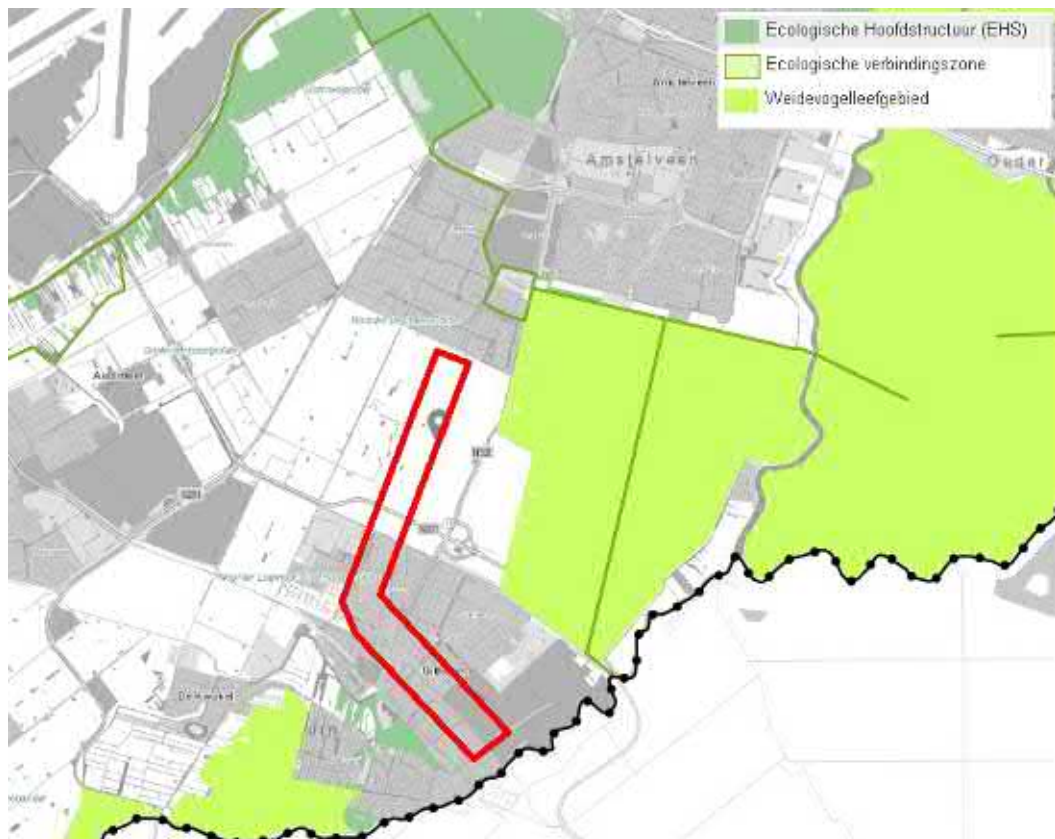
Het plangebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden 'Botshol' en 'Nieuwkoopse plassen en de Haeck' bevinden zich op een afstand van respectievelijk ongeveer 5 en 10 kilometer.

Er vindt geen ruimtebeslag plaats op een Natura 2000-gebied. Gezien de afstand en de aard van de voorgenomen werkzaamheden worden er door de voorgenomen ingreep geen effecten op Natura 2000-gebieden verwacht. Er is dus geen vergunning nodig.

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied bevindt zich niet binnen NNN-gebied. Op ongeveer 500 meter afstand van het plangebied bevindt zich het dichtstbijzijnde NNN-gebied (zie afbeelding 6). Er is zodoende geen sprake van ruimtebeslag op NNN-gebied. De provincie Noord-Holland volgt de rijkslijn zoals verwoord in de Structuurvisie (SVIR) en Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Met betrekking tot NNN-gebied hoeft zodoende geen rekening te worden gehouden met externe werking. Een vergunning is dus niet nodig.

Afbeelding 6. De ligging van het plangebied (grof aangegeven in rood) ten opzichte van NNN-gebied en weidevogelleefgebied

Planten

Uit de NDFF-gegevens van de afgelopen 10 jaar blijkt dat de beschermde plantensoorten dreps, wilde ridderspoor, karthuiseranjier, naakte lathyrus en schubvaren zijn aangetroffen in de (de directe omgeving van) het plangebied. Deze soorten zijn in de quickscan van Movares niet aan bod gekomen omdat ze onder de Flora- en faunawet nog geen beschermde status hadden, maar onder de Wet Natuurbescherming wel. Tijdens het veldbezoek zijn in totaal 65 vrij algemene plantensoorten aangetroffen, maar geen van de beschermde planten. De soorten wilde ridderspoor, karthuiseranjier, naakte lathyrus en schubvaren zijn net buiten het plangebied waargenomen. Het opnamevlak waar de soort dreps is waargenomen valt deels binnen het plangebied. Voor de volledigheid beschrijven we hieronder de habitateisen en verspreidingskenmerken van bovengenoemde soorten.

Habitat per soort:

- dreps komt voor op zonnige, open plaatsen op matig droge, vrij kalkarme, matig voedselrijke, lichte grond (löss, leem en zavel). Typische groeiplaatsen zijn akkers (wintergraanakkers en speltakkers), soms langs spoorwegen (spoorwegterreinen), braakliggende grond, wegranden (open plekken in bermen van grote verkeerswegen), ruige ruderaal plaatsen en stortterreinen (wilde-planten.nl). Het plangebied heeft een te voedselrijk en ruig karakter om geschikt habitat te bieden voor dreps. De aanwezigheid van deze soort is uitgesloten.
- wilde ridderspoor komt voor op zonnige plaatsen op vochtige, matig voedselrijke, matig bemeste, kalkrijke, omgewerkte zandige klei (zavel en lichte klei). Typische groeiplaatsen zijn akkers (wintergraanakkers), soms op ruderaal plaatsen, bij graansilo's en graanoverslagbedrijven (wilde-planten.nl). Deze soort is zeer zelfdzaam en kent specifieke habitateisen die niet in het plangebied aanwezig zijn. Uit de NDFF-gegevens blijkt dat het een individuele waarneming betreft buiten het plangebied. De aanwezigheid van deze soort in het plangebied is daarom uitgesloten.
- naakte lathyrus komt voor op zonnige, warme, open plaatsen op matig droge tot matig vochtige, matig voedselrijke, kalkrijke, soms kalkarmere, lichte grond (leem, zandig leem en mergel). Typische groeiplaatsen zijn akkers (graanakkers en klavervelden), bermen, dijken, langs holle wegen, omgewerkte grond, ruderaal plaatsen, bosranden, struwelen en langs spoorwegen (spoorbermen en spoorwegterreinen) (wilde-planten.nl). Deze soort is zeer zeldzaam en kent zeer specifieke habitateisen die niet in het plangebied aanwezig zijn. Uit de NDFF-gegevens blijkt dat het een individuele waarneming betreft buiten het plangebied in een parkachtige omgeving. De aanwezigheid van deze soort in het plangebied is uitgesloten.
- schubvaren komt voor op zonnige tot halfbeschaduwde plaatsen op droge, kalkrijke, niet te voedselarme tot niet te voedselrijke muren en rotsen (vooral kalksteen). Typische groeiplaatsen zijn oude muren, rotsen, spleten van stenen constructies en kalkstenen muurtjes langs begraafplaatsen en wegen (wilde-planten.nl). Dit biotoop bevindt zich niet in het plangebied, door de afwezigheid van bebouwing en oude muren. De waarneming in de NDFF-gegevens is dan ook buiten het plangebied in bebouwd gebied van Uithoorn. De aanwezigheid van Schubvaren in het plangebied is uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in totaal 25 vogelsoorten waargenomen binnen en in de directe omgeving van het plangebied (zie bijlage 3), waaronder torenvalk, ekster, koolmees en heggemus (zie afbeelding

7). Tevens is in het struweel een broedende soepeend aangetroffen (zie afbeelding 8) en is een groot aantal huismussen aangetroffen. Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig met holten of horsten die geschikt zijn voor gebruik door vogels met jaarrond beschermde nesten.

Broedvogels algemeen (geen jaarrond beschermde nesten)

Binnen en rond het plangebied zijn bomen, struiken, rietvegetatie en ruigten aanwezig die geschikt zijn als broedbiotoop voor diverse broedvogels. Door het kappen van bomen en verwijderen van vegetatie verdwijnt mogelijk broedbiotoop. Indien er tijdens de broedperiode bomen, struiken of ruigtevegetatie wordt verwijderd kunnen hierdoor broedende vogels worden verstoord. Dit is in strijd met Wet Natuurbescherming. Om effecten op broedende vogels te voorkomen dienen werkzaamheden waarbij bomen/struiken/(riet-)vegetatie worden verwijderd, buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, dient door een terzakekundige worden gecontroleerd of er in de te verwijderen bomen/struiken/vegetatie broedende vogels aanwezig zijn. Een

Afbeelding 7. Voorbeeld van in de directe omgeving van het plangebied aangetroffen vogelsoort: heggenmus

Afbeelding 8. Voorbeeld van een in de directe omgeving van het plangebied aangetroffen vogelsoort: een in het struweel broedende soepeend

manier om tijdens het broedseizoen te werken is door voor het broedseizoen te beginnen en het gebied verstoord en ongeschikt te houden zodat broedvogels het gebied mijden. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten mag er niet gewerkt worden.

Huismus

In de quickscan van Movares wordt de aanwezigheid van meerdere exemplaren (10-15 stuks) van de huismus genoemd, in het plangebied tussen de Randweg en de toekomstige halte Aan de Zoom. Tijdens het veldbezoek zijn in het struweel tientallen huismussen aangetroffen. Het struweel biedt geschikt schuil- en verblijfhabitat en doet dienst als foerageergebied. Gezien het rijke aanbod aan alternatief foerageergebied in de vorm van tuinen, ruigte en struweel in de direct omgeving wordt de vegetatie binnen het plangebied niet cruciaal geacht als verblijf- en foerageergebied voor de huismus.

Er zijn geen nesten van huismus aangetroffen in het dichte struweel binnen het plangebied. Tijdens het veldbezoek is in het struweel echter baltsgedrag van meerdere huismussenparen waargenomen. Doorgaans broeden huismussen onder dakpannen of in gaten van gebouwen, maar er worden ook nesten gemaakt in dicht struweel wanneer geen alternatief geschikt habitat beschikbaar is. Conform de soortenstandaard huismus is de waarneming van dit baltsgedrag voldoende bewijs dat er zich nesten in het struweel bevinden. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten in het plangebied kan daarom niet worden uitgesloten. Overtreding van de verbodsbepalingen rondom jaarrond beschermde nesten van huismus kan zodoende ook niet worden uitgesloten. Er is zodoende vervolgonderzoek uitgevoerd om de functie van het gebied en de omvang van de huismussenpopulatie in beeld te brengen (Droog et al., 2017). Aangezien geen geschikte alternatieven mogelijk zijn en verwijdering van het struweel noodzakelijk is voor de geplande ruimtelijke ontwikkeling dient te worden onderzocht welke mitigerende maatregelen mogelijk zijn om te voorkomen dat de lokale gunstige staat van instandhouding in het geding komt.

Zoogdieren

Uit de NDFF-gegevens van de afgelopen 10 jaar blijkt dat de soort bunzing in (de directe omgeving van) het plangebied is aangetroffen. Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen (sporen van) beschermde zoogdieren of holen aangetroffen. De aanwezigheid van een verblijfplaats voor de soort bunzing is uitgesloten. Het gebied is echter mogelijk wel geschikt als foerageergebied. In de directe omgeving is echter voldoende alternatief foerageergebied aanwezig dus hiervan worden geen negatieve effecten verwacht. In de quickscan van Movares wordt waarneming van de soort eekhoorn genoemd, maar deze waarneming valt buiten de directe omgeving van het plangebied en het habitat binnen het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor deze soort. De ruimtelijke ontwikkeling heeft zodoende geen negatief effect op beschermde grondgebonden zoogdiersoorten. Een vergunning is niet nodig.

Foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen

Op basis van de NDFF-gegevens van de afgelopen 10 jaar zijn de vleermuissoorten gewone dwergvleermuis, watervleermuis, meervleermuis en laatvlieger aangetroffen in (de directe omgeving van) het plangebied. Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Dit geldt met name voor de spoordijk tussen de N201 en de toekomstige halte Dorpscentrum en voor het lijnvormige water dat langs de spoordijk loopt. Als gevolg van de beoogde werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkeling verdwijnt een deel van het foerageergebied. Naar verwachting zijn er in de omgeving

voldoende alternatieven in de vorm van groenstroken, parken en watergangen aanwezig. De taluds van de voormalige spoordijk zullen (door de toepassing van bomen en struiken) in de eindsituatie naar verwachting weer geschikt foerageergebied bieden. Het lijnvormige water tussen de N201 en de toekomstige halte Aan de Zoom zal in de toekomstige situatie behouden blijven. Na de werkzaamheden verdwijnt er dus geen foerageergebied voor deze soorten, maar tijdens de werkzaamheden mogelijk tijdelijk wel. Tijdens de werkzaamheden dient de watergang geschikt te blijven als foerageergebied en vliegroute. Hiertoe dient het gebruik van kunstmatig licht voor zonsopkomst en na zonsondergang te worden gemeden.

De bomenrijen net buiten het plangebied langs het tracé van de bestaande busbaan (van de kruising met de straat Aan de Zoom tot aan de toekomstige nieuwe halte Dorpscentrum) worden geschikt geacht als vliegroute. Deze bomenrij wordt echter niet beïnvloed door de werkzaamheden, waardoor het lijnvormige element zijn functie blijft behouden.

Verblijfplaatsen

Er zijn in het plangebied geen geschikte locaties aangetroffen die een functie kunnen hebben als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Er zijn geen bomen met holtes aanwezig en er staat geen bebouwing binnen het plangebied. Net buiten het plangebied bevinden zich wel mogelijk geschikte bomen. Deze bomen dienen tijdens de werkzaamheden onaangetast te blijven. De werkzaamheden hebben zodoende geen effect op vaste rust- en verblijfplaatsen.

Reptielen

In de quick scan van Movares is geconstateerd dat in de omgeving van het plangebied de soort ringslang is waargenomen en dat het gebied potentieel geschikt habitat biedt voor deze soort. De aanwezigheid van de soort en de functie van het gebied voor de soort als verblijfplaats kon niet worden uitgesloten. De overige beschermde reptielensoorten zijn niet waargenomen en het plangebied biedt geen geschikt habitat. Op basis van de resultaten met betrekking tot de soort ringslang is een vervolgonderzoek uitgezet om de aanwezigheid te bevestigen dan wel ontkrachten. De resultaten van dit vervolgonderzoek zijn door Dactylis beschreven in de bijgevoegde notitie (bijlage 4). Hierin wordt geconcludeerd dat de soort niet aanwezig is en dat er geen nesten in het plangebied aanwezig zijn. Effecten van de werkzaamheden op beschermde reptielensoorten kunnen derhalve worden uitgesloten. Er is geen vergunning nodig.

Amfibieën

Uit de NDFF-gegevens van de afgelopen 10 jaar blijkt dat de soort rugstreeppad veelvuldig is waargenomen in de (directe omgeving van) het plangebied. De rugstreeppad is een echte pionierssoort. In stedelijke gebieden wordt hij regelmatig waargenomen in ruige, kunstmatig gecreëerde zandige milieus met losgrondige bodems die snel opwarmen, zoals opgespoten zandvlaktes en bouwterreinen. Ze kunnen tijdelijke waterplassen of water dat in bouwputten of binnen funderingen stagneert als voortplantingswater gebruiken.

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. Het voorkomen van de rugstreeppad (voorkeur biotoop: ondiep onbeschaduwd water, pioniersvegetatie) wordt, op basis van biotoop, op dit moment onwaarschijnlijk geacht. De verwachting is dat de soort in de omgeving wel voorkomt en eenvoudig kan verschijnen tijdens de werkzaamheden. Ter voorkoming hiervan dient te worden

voorkomen dat tijdens de werkzaamheden ondiepe poelen ontstaan en dat de werkzaamheden in één richting plaatsvinden zodat eventuele aanwezige individuen de kans krijgen om te vluchten. Indien werkwijze gevolgd wordt voorkomt men mogelijke verstoring van de soort en worden negatieve effecten uitgesloten. Er is dan geen vergunning nodig.

Vissen

In de quickscan van Movares is geconstateerd dat mogelijk beschermde vissoorten in de watergang binnen het plangebied aanwezig zijn. Hierop is aanvullend onderzoek uitgevoerd, waarbij de soorten kleine modderkruiper en bittervoorn zijn aangetroffen. Beide soorten genieten onder de nieuwe Wet Natuurbescherming geen beschermde status meer. De vissoorten die nog wel beschermd zijn worden niet verwacht in het plangebied, gezien de habiteisen. Uit de NDFF-gegevens blijkt eveneens dat geen van de huidige beschermde vissoorten is waargenomen in de (directe omgeving van) het plangebied. Effecten op beschermde vissoorten worden derhalve uitgesloten. Let wel, indien reeds vergunning is verleend op basis van de maatregelen ten aanzien van de soorten kleine modderkruiper en bittervoorn, dienen deze maatregelen te worden uitgevoerd ondanks de niet langer beschermde status. Daarnaast blijft de zorgplicht te allen tijde van kracht.

Ongewervelden

Uit de NDFF-gegevens van de afgelopen 10 jaar blijkt dat geen van de beschermde soorten in de (directe omgeving van) het plangebied is aangetroffen. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde ongewervelden aangetroffen. In de quickscan van Movares wordt de groene glazenmaker (ook beschermde onder de Wet Natuurbescherming) behandeld, die binnen enkele kilometers van het plangebied is waargenomen. Gezien de afwezigheid van geschikt habitat voor de groene glazenmaker wordt de aanwezigheid van beschermde ongewervelden in het plangebied uitgesloten. Er wordt zodoende geen effect van de geplande werkzaamheden verwacht.

Ecologische verbindingszone

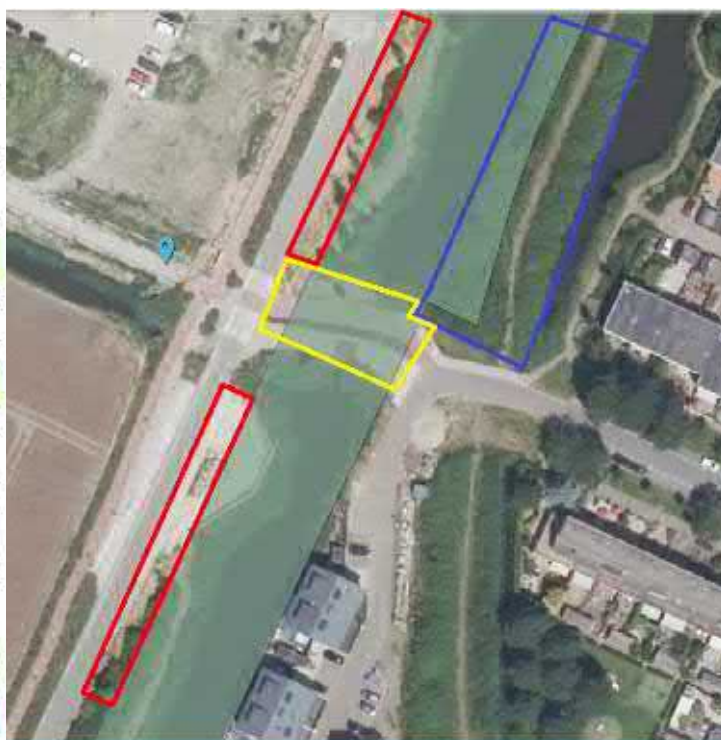
Onderstaande afbeeldingen tonen de begrenzing van de ecologische verbindingszone, zoals vastgelegd in het bestemmingsplan Legmeer-west (afbeelding 9). Te zien is dat de natuurwaarde zich ten westen van de oude spoordijk bevindt en dat de westelijke oever van de spoordijk onderdeel uitmaakt van de verbindingszone. Voor het behoud van de natuurwaarden dient deze oever gedurende en na de werkzaamheden onaangetast te blijven. Indien deze zone wel wordt verstoord of permanent wordt omgevormd tot een andere functie wordt de ecologische verbindingszone tijdelijk dan wel permanent aangetast.

Afbeelding 9. Begrenzing van het vastgelegde bestemmingsplan Legmeer-west. Fotodetail: de westoever van de oude spoordijk maakt onderdeel uit van de ecologische verbindingszone (in transparant grijs).

Afbeelding 10. Onder: begrenzing van bestemmingsplan, links: schetsontwerp. Het gecombineerde fietspad/autoweg in het verlengde van Aan de Zoom dat door de ecologische verbindingszone loopt wordt omgevormd tot uitsluitend fietspad. De te plaatsen fietsparkeerplaatsen op de spoordijk (blauw) vallen tevens binnen de verbindingszone. De mogelijke parkeerplaatsen aan de Faunalaan (rood) niet.

Op een locatie wordt de verbindingszone in de huidige situatie horizontaal doorkruist, namelijk met een gecombineerd fietspad/autoweg in het verlengde van de straat Aan de Zoom (zie afbeelding 10). Deze gecombineerde route wordt omgevormd tot uitsluitend fietspad (geel), er worden fietsparkeerplaatsen (blauw) toegevoegd op de oude spoordijk en aan autoparkeerplaatsen op één van de twee mogelijke locaties aan de Faunalaan (rood). De plaatsing van autoparkeerplaatsen aan de Faunalaan heeft geen invloed op de ecologische verbindingszone, omdat het (net) buiten de vastgestelde begrenzing valt. Tijdens de werkzaamheden dient de verbindingszone echter te worden ontzien om tijdelijke verstoring te voorkomen. Dit kan door de verbindingszone ook tijdens de werkzaamheden niet te betreden en geluids- en lichtoverlast te minimaliseren.

Het ruimtebeslag op de westoever van de spoordijk is permanent en daarom van grote invloed. Het oppervlak is echter beperkt en bevindt zich slechts aan één zijde van de verbindingszone waardoor het effect naar verwachting beperkt is. Om gebruik van de verbindingszone te stimuleren raden we aan maatregelen te treffen. In de huidige situatie is door de gemeente al een ecotunnel en duiker geplaatst onder het gecombineerde fietspad/autoweg (zie afbeelding 11), waardoor deze reeds passeerbaar is voor vissen, amfibieën en kleine zoogdieren (waaronder vleermuizen). Deze verbindingselementen blijven in de nieuwe situatie bestaan. Mogelijke aanvullende opties zijn bijvoorbeeld het gebruik van aangepaste armaturen zodat de waterkant geen lichtverstoring ondervindt en het aanbrengen van verbindende elementen zoals houten looprichels waar de oever verdwijnt (bij de fietsparkeerplaatsen). Over de mogelijkheden en de werking van faunavoorzieningen zijn verschillende bronnen te vinden, zoals bijvoorbeeld De leidraad van Faunavoorzieningen (MJPO, 2011). We raden aan om dergelijke bronnen te raadplegen voor passende oplossingen.

De verandering van fietspad/autoweg naar uitsluitend fietspad zorgt tijdens de werkzaamheden mogelijk voor een verstoring maar zal in de nieuwe situatie geen negatieve effecten hebben. De omvorming heeft mogelijk zelfs een positief effect vanwege de verlaagde gebruiksfrequentie en een verlaagd geluidsniveau. De plaatsing van de fietsparkeerplaatsen op de oude spoordijk legt een groter ruimtebeslag met andere functie dan natuur op de verbindingszone dan nu het geval is. Er is dus sprake van verkleining van de ecologische verbindingszone. Om het gebruik van de verbindingszone te stimuleren en eventueel negatieve effecten tegen te gaan wordt aangeraden om van de werkzaamheden gebruik te maken en aanvullende voorzieningen aan te leggen (zie vorige alinea).

Afbeelding 11. Ecotunnel en duiker maken het verlengde fietspad/autoweg in de huidige en toekomstige situatie passeerbaar voor vissen, amfibieën en zoogdieren.

Conclusie

De beoogde werkzaamheden hebben geen invloed op beschermde gebieden en hiervoor is zodoende geen ontheffing nodig. Dit geldt zowel voor Natura-2000-gebieden als het Natuurnetwerk Nederland.

In het plangebied is de aanwezigheid van beschermde soorten voor en tijdens de werkzaamheden niet uit te sluiten. Dit geldt voor de soortgroepen vogels, vleermuizen, reptielen en amfibieën. Om te voorkomen dat beschermde vogelsoorten gedurende het broedseizoen worden verstoord dient buiten het broedseizoen (maart-juni) gewerkt te worden. Binnen het broedseizoen kan niet worden gewerkt als er broedende vogels aanwezig zijn. Werken tijdens het broedseizoen is alleen toegestaan indien voor het broedseizoen met de werkzaamheden wordt begonnen en het gebied continu verstoord en ongeschikt blijft voor broedvogels.

In het struweel zijn baltende huismussenparen aangetroffen, die conform de soortenstandaard huismus bewijs leveren voor de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten in het plangebied. Er is daarom sprake van overtreding van de WNB bij verwijdering van het struweel. Nader onderzoek is reeds uitgevoerd om de omvang van de huismussenpopulatie in het plangebied vast te stellen. Op basis van dit vervolgonderzoek kan worden vastgesteld wat het effect van de werkzaamheden is op de lokale gunstige staat van instandhouding en welke mitigerende maatregelen mogelijk zijn om wetsovertreding te voorkomen.

Het plangebied biedt mogelijk geschikt foerageergebied en vliegroutes voor beschermde vleermuissoorten. De directe omgeving biedt echter voldoende alternatief foerageergebied waardoor hierop geen sprake is van negatieve effecten. Om verstoring van mogelijke vliegroutes te voorkomen dient tussen zonsondergang en zonopkomst gewerkt te worden. Na zonsondergang is werken alleen mogelijk met op het plangebied gerichte lichtbronnen die de watergangen en lijnvormige elementen niet verlichten.

Naar de aanwezigheid van de soort ringslang is nader onderzoek verricht conform ringslangprotocol, waaruit blijkt dat de soort niet aanwezig is. Op basis van dit nader onderzoek wordt geconcludeerd dat er geen sprake is van overtreding van de WNB. Een ontheffing is niet nodig.

Het plangebied is in de huidige situatie ongeschikt als habitat voor de soort rugstreeppad, maar tijdens de werkzaamheden kan geschikt habitat ontstaan. Om te voorkomen dat de soort in het plangebied aanwezig is dient te worden voorkomen dat ondiepe, stagnante poeltjes ontstaan. Tevens dienen de werkzaamheden in één richting plaats te vinden zodat eventueel aanwezige soorten de mogelijkheid hebben om te vluchten.

De ecologische verbindingszone die door de gemeente als natuurwaarde aan (een deel van) het plangebied is toegekend binnen het bestemmingsplan Legmeer-west wordt door de beoogde werkzaamheden beïnvloed. Er vindt tijdelijk en permanent ruimtebeslag plaats met een andere gebruiksfunctie. Het effect is echter beperkt en we raden aan om van de werkzaamheden gebruik te maken door voorzieningen te treffen om het gebruik van de ecologische verbindingszone te stimuleren. De effecten vallen niet onder (natuur)wetgeving en hebben zodoende geen juridische gevolgen. Het is aan de gemeente om deze effecten te beoordelen.

Bronnen

- <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/> Geraadpleegd op 13-04-2017
- Provincie Noord-Holland, *Planviewer Provinciale Ruimtelijke Verordening*, <http://noordholland.planoview.nl/NL.IMRO.9927.PRVPNHCONSOLID-0103>, Geraadpleegd op 13-4-2017
- Limpens, H., Mostert, K., Bongers, W. (1997). *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*. KNNV, Utrecht
- Ministerie van Economische Zaken, 2017, *Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt*
- www.quickscanhulp.nl/ Geraadpleegd op 07-04-2017
- www.quickscanhulp.nl/ Geraadpleegd op 13-04-2017
- <http://www.libellenet.nl/libellensoort.php?libelid=35>
- M.C.E. Droog en S.van Meijeren (2017). *Aanwezigheidsonderzoek Ringslang Uithoornlijn*. Rapport 170007.2. In samenwerking met Courbois Flora- en Fauna Expert en P. de Vries, Dactylis, Utrecht.
- M.C.E. Droog, M. Courbois en J. Heeremans (2017). *Vervolgonderzoek huismus (Passer domesticus) ten behoeve van de aanleg van de Uithoornlijn te Uithoorn*. Rapport 170020.1. Dactylis, in samenwerking met Courbois Flora- en Fauna Expert, Utrecht.
- MJPO, 2011, *De leidraad voor Faunavoorzieningen, leidraad faunavoorzieningen bij infrastructuur (werkversie deel III)*. In opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en Pro-Rail. September 2011. Geraadpleegd op 27 juni 2017
- Movares, 2015, *Uithoornlijn Quick-Scan ecologie*. versie 1.0 d.d. 16 juni 2015, rapportnummer D81-GVR-KA-I500138
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014, *Soortenstandaard huismus, Passer domesticus*. Versie 2.0, december 2014, <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2015/04/20150415%20Huisumus%20v1.0.pdf>, geraadpleegd op 18 april 2017

Bijlage 1 - Uithoornlijn

Quicksan ecologie - Movares